EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 11 24
COM(2023) 759 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl EŽŪGF išlaidų.
Išankstinio perspėjimo sistema Nr. 7-10/2023

Turinys

1. PASTABOS DĖL 2023 M. EŽŪGF BIUDŽETO PRELIMINARAUS VYKDYMO 1

1.1. INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ TAM TIKRUOSE SEKTORIUOSE RŪŠYS PAGAL BŽŪP STRATEGINIUS PLANUS (08 02 02 BIUDŽETO STRAIPSNIS) 1

1.2. Į BŽŪP STRATEGINIUS PLANUS NEĮTRAUKTOS SU RINKA SUSIJUSIOS IŠLAIDOS (08 02 03 BIUDŽETO STRAIPSNIS) 1

1.3. Į BŽŪP STRATEGINIUS PLANUS NEĮTRAUKTOS TIESIOGINĖS IŠMOKOS (08 02 05 BIUDŽETO STRAIPSNIS) 2

2. ŽEMĖS ŪKIO REZERVAS (08 02 01 BIUDŽETO STRAIPSNIS) 3

3. EŽŪGF ASIGNUOTŲ PAJAMŲ PANAUDOJIMAS (6 2 0 0 BIUDŽETO PUNKTAS) 3

4. IŠVADOS 4

PRIEDAS. PRELIMINARUS EŽŪGF ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS IKI 2023 08 31

1. PASTABOS DĖL 2023 M. EŽŪGF BIUDŽETO PRELIMINARAUS VYKDYMO

Šios ataskaitos priede pateikiami duomenys apie preliminarų biudžeto vykdymą 2022 m. spalio 16 d. – 2023 m. rugpjūčio 31 d.

Šis vykdymo lygis lyginamas su išankstinio perspėjimo sistemos, įdiegtos remiantis Reglamento (ES) 2021/2116 19 straipsniu, išlaidų įvertinimu.

Toliau pateikiamos trumpos pastabos apie tam tikrus biudžeto straipsnius ir punktus, kuriose nurodomi didžiausi vykdymo lygių ir išlaidų įvertinimo skirtumai.

1.1. INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ TAM TIKRUOSE SEKTORIUOSE RŪŠYS PAGAL BŽŪP STRATEGINIUS PLANUS (08 02 02 BIUDŽETO STRAIPSNIS)

Visi BŽŪP strateginiuose planuose numatytų sektorinių intervencinių priemonių rūšių punktai smarkiai nukrypsta nuo įvertinimo (−41,5 procentinio punkto). Pagal šį straipsnį iš viso preliminariai panaudota 146,9 mln. EUR, t. y. maždaug 398,2 mln. EUR mažiau nei numatyta.

Iki šiol deklaruotos biudžeto punktų 08 02 02 01 „Vaisių ir daržovių sektorius“, 08 02 02 02 „Bitininkystės produktų sektorius“ ir 08 02 02 05 „Alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių sektorius“ išlaidos nuo įvertinimo nukrypo atitinkamai −148,2 mln. EUR (−31,5 procentinio punkto), −23,7 mln. EUR (−44,7 procentinio punkto) ir −6,2 mln. EUR (−17,3 procentinio punkto).

Mažesnis, nei tikėtasi, panaudojimo vyno sektoriuje lygis (08 02 02 03) (−220,1 mln. EUR) kontrastuoja su didesniu panaudojimo šiame sektoriuje lygiu pagal 08 02 03 07 biudžeto punktą (190,1 mln. EUR). Tai rodo, kad kai kurios valstybės narės savo asignavimus, pagal planus skirtus intervencinių priemonių rūšims vyno sektoriuje, perkelia į nacionalines paramos vyno sektoriui programas, kurios finansuojamos ne pagal planus (žr. 1.2 punktą).

Apynių sektoriuje (08 02 02 04) mokėjimas buvo atliktas ne pagal BŽŪP strateginį planą (žr. susijusios pastabos dėl 08 02 03 09 1.2 punktą).

1.2. Į BŽŪP STRATEGINIUS PLANUS NEĮTRAUKTOS SU RINKA SUSIJUSIOS IŠLAIDOS (08 02 03 BIUDŽETO STRAIPSNIS)

Apskritai, į BŽŪP strateginius planus neįtrauktoms su rinka susijusioms išlaidoms skirtų asignavimų panaudojimas 242,5 mln. EUR (13,9 procentinio punkto) viršija panaudojimo įvertinimą.

Tačiau veiksmų pagal punktą „Žemės ūkio produktų pardavimo skatinimas. Taikant pasidalijamąjį valdymą įgyvendinamos paprastos programos“ (08 02 03 02) ir „Alyvuogių aliejus“ (08 02 03 05) įgyvendinimas yra atitinkamai −4,5 mln. EUR (−5,4 procentinio punkto) ir −2,3 mln. EUR (−25,2 procentinio punkto) mažesnis už išlaidų įvertinimą.

Priešingai, kalbant apie išlaidas vaisių ir daržovių sektoriuje (08 02 03 06), panaudota 97,1 mln. EUR daugiau, nei tikėtasi (19,1 procentinio punkto), o paramos vynui programų atveju (08 02 03 07) – net 190,1 mln. EUR daugiau, nei numatyta (30,3 procentinio punkto).

Išmokos bitininkystės sektoriui (08 02 03 08) viršija biudžete numatytą sumą ir yra 5,5 mln. EUR (110,1 procentinio punkto) didesnės, nei prognozuota rugpjūčio mėn. pabaigoje.

Apynių sektoriuje lėšos buvo visiškai panaudotos pagal 08 02 03 09 biudžeto punktą („Į BŽŪP strateginius planus neįtrauktos su rinka susijusios išlaidos. Apyniai“), o ne pagal 08 02 02 04 („Intervencinių priemonių tam tikruose sektoriuose rūšys pagal BŽŪP strateginius planus. Apynių sektorius“).

Kalbant apie 08 02 03 10 punktą „Viešojo saugojimo ir privataus sandėliavimo priemonės“, skirtumas, palyginti su įvertinimu, išliks, nes 2022 biudžetiniais metais valstybės narės už kiaulienos privatų sandėliavimą jau sumokėjo dalį sumos, kurią iš pradžių buvo numatyta sumokėti 2023 biudžetiniais metais.

Šiuo metu manoma, kad nuokrypiai nuo pirmiau nurodytų rūšių priemonių įvertinimo yra laikini, išskyrus „Viešojo saugojimo ir privataus sandėliavimo priemones“.

Apskritai tikimasi, kad biudžete numatytos sumos patenkins poreikius.

1.3. Į BŽŪP STRATEGINIUS PLANUS NEĮTRAUKTOS TIESIOGINĖS IŠMOKOS (08 02 05 BIUDŽETO STRAIPSNIS)

Asignavimų į BŽŪP strateginius planus neįtrauktoms tiesioginėms išmokoms panaudojimas iš esmės atitinka panaudojimo įvertinimą. Iki 2023 m. rugpjūčio mėn. pabaigos valstybės narės pagal šį biudžeto straipsnį iš viso deklaravo 37 620,1 mln. EUR.

Mokėjimai, susiję su „Vienkartinės išmokos už plotus sistema“ (08 02 05 02), „Perskirstymo išmoka“ (08 02 05 03), „Išmoka už klimatui ir aplinkai naudingą žemės ūkio praktiką“ (08 02 05 05) ir „Savanoriškos susietosios paramos sistema“ (08 02 05 09) iš esmės atitinka panaudojimo įvertinimą.

„Bazinės išmokos sistema“ (08 02 05 04) įgyvendinimo įvertinime atsižvelgiama į šiam biudžeto punktui asignuotas pajamas. Tuo remiantis laikoma, kad šios sistemos išlaidos atitinka įvertinimą ir yra tik −1,1 mln. EUR (0,0 procentinio punkto nuokrypis) mažesnės, nei tikėtasi (žr. priedo langelį „Pateikiama tik susipažinti“).

Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose esama gamtinių kliūčių, (08 02 05 06) ir jauniesiems ūkininkams (08 02 05 07), yra atitinkamai −0,1 mln. EUR (−2,3 procentinio punkto) ir −19,4 mln. EUR (−4,1 procentinio punkto) mažesnės, palyginti su įvertinimu. Iki metų pabaigos sistemai „Išmoka jauniesiems ūkininkams“ biudžete numatyta suma neturėtų būti panaudota visa. Nepanaudoti asignavimai bus perkelti kitų šio straipsnio punktų, kurių išlaidos viršija biudžete numatytus poreikius, sumoms padidinti.

„Smulkiųjų ūkininkų sistema“ (08 02 05 10) įgyvendinimo lygis yra 2,3 procentinio punkto (13,4 mln. EUR) didesnis, nei prognozuota.

2. ŽEMĖS ŪKIO REZERVAS (08 02 01 BIUDŽETO STRAIPSNIS)

450 mln. EUR sumą buvo nuspręsta skirti galimoms 2023 biudžetinių metų išlaidoms iš žemės ūkio rezervo padengti. Iki rugpjūčio mėn. pabaigos buvo patvirtintos penkios toliau nurodytos priemonės, kurioms skirta 530,5 mln. EUR:

- išskirtinės Lenkijos kiaušinių ir paukštienos sektorių rinkos rėmimo priemonės (17,0 mln. EUR)[1],
- Bulgarijos, Lenkijos ir Rumunijos grūdų ir aliejingųjų sėklų sektoriams numatoma skubios paramos priemonė (56,3 mln. EUR)[2],
- išskirtinės Italijos kiaušinių ir vištienos sektorių rinkos rėmimo priemonės (27,2 mln. EUR)[3],
- Bulgarijos, Vengrijos, Lenkijos, Rumunijos ir Slovakijos grūdų ir aliejingųjų sėklų sektoriams numatoma skubios paramos priemonė (100,0 mln. EUR)[4],
- skubi finansinė parama žemės ūkio sektoriams, patyrusiems konkrečių problemų, darančių poveikį žemės ūkio produktų gamintojų ekonominiam gyvybingumui (330,0 mln. EUR)[5].

Pirmosios trys priemonės finansuojamos iš 2023 m. žemės ūkio rezervo, taigi iš 2023 m. biudžeto. Dviejų pastarųjų priemonių tinkamumo finansuoti datos patenka į dvejus skirtingus EŽŪGF finansinius metus. Todėl jos finansuojamos ir iš 2023 m., ir iš 2024 m. žemės ūkio rezervų (iš 2023 m. biudžeto ir 2024 m. biudžeto). Iki 2023 m. rugpjūčio 31 d. deklaruota 10,0 mln. EUR mokėjimų.

3. EŽŪGF ASIGNUOTŲ PAJAMŲ PANAUDOJIMAS (6 2 0 0 BIUDŽETO PUNKTAS)

Iš priede pateikiamos lentelės matyti, kad 2023 m. rugpjūčio mėn. pabaigoje buvo surinkta 505,5 mln. EUR asignuotųjų pajamų. Ši suma apima:

- per biudžetinius metus surinktas pajamas – 503,1 mln. EUR. Tai daugiausia pajamos, gautos atlikus pataisas, įtrauktas į sprendimus dėl apskaitos ir atitikties patvirtinimo, taip pat pajamos, gautos susigrąžinus sumas dėl valstybių narių deklaruotų pažeidimų;

- nors priimant 2023 m. biudžetą perkėlimų suma nebuvo apskaičiuota, iš 2022 m. į 2023 m. galiausiai perkelta 2,3 mln. EUR pajamų.

[1] Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2022/2406 (OL L 317, 2022 12 9, p. 56–63).
[2] Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/739 (OL L 96, 2023 4 5, p. 80–84).
[3] Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/834 (OL L 105, 2023 4 20, p. 2–8).
[4] Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/1343 (OL L 168, 2023 7 3, p. 22–26).
[5] Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/1465 (OL L 180, 2023 7 17, p. 21–27).

4. IŠVADOS

Preliminarus 2023 m. EŽŪGF biudžeto asignavimų panaudojimas laikotarpiu iki 2023 m. rugpjūčio 31 d. yra šiek tiek didesnis (408,2 mln. EUR arba 1,0 procentinio punkto), nei apskaičiuotas išlaidų įvertinimas.

Jau turima 505,5 mln. EUR asignuotųjų pajamų, be to, biudžetiniais metais tikimasi surinkti papildomų sumų.

Šiuo metu Komisija tikisi, kad patvirtintų asignavimų ir iki finansinių metų pabaigos turėsimų asignuotųjų pajamų sumos pakaks visoms išlaidoms padengti.